

Vážení spoluobčané.

Přinášíme Vám příručku o odpadech v naší obci. K vytvoření této příručky nás přivedly dvě skutečnosti:

Skutečnost první – velké změny v odpadovém hospodářství

*Od loňského roku se změnila politika odpadového hospodářství v celé EU a je zde jasný požadavek na snižování objemu směsného odpadu, který bez využití končí na skládkách. Od roku 2030 nebude možné na skládky ukládat odpady, které je možné energeticky využít, biologicky rozložit nebo recyklovat. Jako nástroj pro dosažení tohoto cíle bylo mimo jiné zvoleno postupné zvyšování poplatků za ukládání odpadu na skládky. V loňském roce tedy stát nově zavedl limity směsného komunálního odpadu na jednoho obyvatele, které se budou každým rokem zpřísnovat. V roce 2022 činí limit **190 kg na obyvatele**. Obce, které tento limit splní, mohou ukládat směsný odpad na skládku za sazbu 500,- Kč za tunu, obce, které jej překročí, pak budou platit **900,- Kč za tunu**. Aktuální limit 190 kg se bude každoročně snižovat a skládkovné zdražovat až do roku 2029, kdy bude limit činit 120 kg na obyvatele a skládkovné se vyšplhá na 1.850,- Kč za tunu. A zároveň již nebude možné na skládky ukládat odpady, které lze energeticky využít, biologicky rozložit nebo recyklovat. Obce budou dále povinny zajistit, aby podíl tříděného odpadu tvořil v letech 2025 – 2029 alespoň 60 %, v letech 2030 – 2034 alespoň 65 % a od roku 2035 alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů.*

Jistě Vás zajímá, jaká je situace přímo u nás, ve Stolanech:

V roce 2021 činilo průměrné množství směsného odpadu přibližně 182,- kg na občana. Zatím se tedy vejde do limitu a neskládkujeme „za draho“. Kdyby tomu tak bylo, zaplatíme za skládkování téměř o 30.000,- Kč více. V roce 2029 už tento doplatek bude činit téměř 100.000,- Kč. V roce 2021 se v obci podařilo vytrídit 42 % komunálního odpadu. Je tedy zřejmé, že se efektivnějšímu třídění odpadu nevyhneme.

Skutečnost druhá – některé věci u nás v obci nefungují, jak by měly

Poslední dobou zjišťujeme, že některé způsoby nakládání s odpady ve Stolanech nefungují úplně ideálním způsobem. Například kontejner na potravinářské oleje se plní nádobami s podivným obsahem a smetím.

Kolem kontejnerů na tříděný odpad často bývá spousta skleněných střepeů a někdy se tu najdou věci, které do kontejnerů ani nepatří... Věříme, že tato situace může nastat hlavně proto, že někteří občané nemají úplně jasnou představu, jak by mělo správné třídění odpadu vypadat.

Proto jsme se rozhodli vypracovat praktického pomocníka, který vám poradí, jaký odpad, kam patří. Zároveň budete mít na jednom místě všechny důležité informace, které se týkají nakládání s odpady ve Stolanech.

Věříme, že Vám tento pomocník pomůže nalézt odpovědi na nerudovské „Kam s ním?“

Vaše Zastupitelstvo a Obecní úřad Stolany

Jak to tedy s odpady je?

Dle zákona o odpadech (č. 185/2001 Sb. v platném znění) je odpad „...každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.“ Důležitou roli v nakládání s odpady z pohledu běžného občana hraje obec, která je povinna zajistit odpovídající podmínky pro řešení nakládání s odpady na území své působnosti. Pozor tato povinnost obce se nevztahuje na podnikatelské subjekty, přesněji na jejich provozovny. Povinnost vyřešit nakládání s odpady má vždy přímo firma, která odpady produkuje.

A jak je to ve Stolanech?

Zbavit se odpadu ve Stolanech je možné různými způsoby. Všechno má samozřejmě svá pravidla, která detailně popisujeme v textu níže. U nás v obci jsou tyto možnosti:

PRAVIDELNÝ SVOZ TKO – probíhá každou druhou středu (nevíte-li, jestli je ta správná středa, zjistíte snadno v kalendáři na webových stránkách obce: www.stolany.cz). Sváží se směsný odpad (obvykle mezi 13:00-16:00 hod.) a pytlovaný plast, nápojové kartóny, papír, sklo a kovy. **Pytle na tříděný odpad si můžete zdarma vyzvednout na obecním úřadě.** Odpad v pytlích je potřeba zajistit, tzn. pytle svázat, zagumičkovat apod.

KONTEJNERY – pozor, pouze na tříděný odpad

- za bývalou prodejnu potravin – sklo, plast, kuchyňské oleje a tuky, věci pro charitu (uvedeno na kontejneru nebo na webové stránce www.textil-eco.cz)

VEŘEJNÉ POPELNICE A ODPADKOVÉ KOŠE – pozor, pouze na směsný odpad

- odpadkové koše jsou rozmístěny v obci a na dalších místech v okolí turistických odpočívadel apod.

HŘBITOV - do kontejneru u hřbitova je možné ukládat pouze hřbitovní odpad, který ovšem také třídíme do vedlejších popelnic

KONTEJNER NA BIOODPAD – funguje už nějaký čas na betonové ploše u hřbitova, pozor, jsou zde zavedeny otevírací hodiny: *čtvrtek od 17 do 18 hod., neděle od 10 do 11 hod.*

SBĚRNÉ DVORY – bezplatně lze využít služeb sběrných dvorů: Technické služby Chrudim (areál u železničního přejezdu směrem na Slatiňany) a Recyclingu, s. r. o. (provozovna Slatiňany u železniční stanice a provozovna Chrudim areál u železničního přejezdu směrem na Vestec). Otevírací dobu snadno ověříte na webových stránkách (viz odkazy níže). Do sběrných dvorů můžete v rozumném množství odvézt prakticky cokoliv (viz Příloha č. 1). Poplatek za uložení odpadu platí obec, výjimku tvoří stavební odpad, kde je nastaven limit 200 kg/občan/rok. Po překročení limitu již hradí poplatek občan. Kovy je možné zpeněžit ve sběrných surovinách např. ve VERANu u chrudimského nádraží, v Recyclingu apod. Do sběrných dvorů odvázejte také **elektroodpad**, v obci není zřízeno sběrné místo (dříve v budově školy).

JEDNORÁZOVÉ SVOZY – probíhají dvakrát ročně během května a listopadu, je zajištěn sběr nadměrného a nebezpečného odpadu, dále dobrovolní hasiči každoročně pořádají „železnou sobotu“, hlídejte si webové stránky obce, kde se dozvíte termíny svozů.

Kam odpad rozhodně nepatří?

- do kamen či krbů – jednak si sami zanášíte komín a zvyšujete riziko požáru, jednak znečišťujete vzduch ve vesnici,
- do lesa – sem ani větve ze zahrádky..., ukládání jakéhokoliv odpadu v lese je přímo zakázané zákonem o lesích (289/1995 Sb.)
- a nepatří ani do příkopů, křoví či polí, ale to přece všichni dobře víme 😊

Máte představu, kolik odpadu se od nás odveze?

Pojďme se na to podívat, zde je několik údajů:

Tabulka č.1: Roční přehled vyvezeného odpadu ze Stolan

kategorie	tun	procenta
směsný komunální odpad	72,16	57,9%
plasty	11,33	9,1%
bioodpad	9,83	7,9%
objemný odpad	8,00	6,4%
dřevo	5,60	4,5%
kovy	4,71	3,8%
stavební odpad	4,27	3,4%
papír, lepenka	3,57	2,9%
sklo	2,81	2,3%
oděvy	1,38	1,1%
nebezpečný odpad	0,48	0,4%
kompozitní obaly	0,33	0,3%
pneumatiky	0,09	0,1%
elektroodpad, kabely	0,01	0,0%
celkem	124,55	100%

Je zřejmé, že směsný odpad tvoří téměř 60 % odpadu. Nepochybně lze toto číslo snížit důkladnějším tříděním, co myslíte?

Tabulka č. 2: Náklady v roce 2021

výdaje	cena
svoz a ukládání veškerého odpadu	392 318,28 Kč
příjmy	cena
poplatky od obyvatel	192 900,50 Kč
tříděný odpad	89 540,00 Kč
bilance	- 109 877,78 Kč

Z tabulky je patrné, že třídění odpadu by obci mohlo ušetřit i nějaké peníze. Poplatky, které obec vybírá od občanů zdaleka nepokryjí veškeré náklady spojené s odpadovým hospodářstvím obce. I po navýšení místního poplatku na 550,- Kč/osoba s TP v obci či rekreační objekt/rok by se výsledná bilance v letošním roce pohybovala kolem hodnoty - 80.000,- Kč.

Poplatky – termíny, účty

Ve Stolanech je v současné době výše místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství 550,- Kč/osoba s TP v obci či rekreační objekt/rok. Poplatek je třeba uhradit do 31. března daného roku na bankovní účet obce (číslo účtu: 1141601349/0800, do zprávy pro příjemce uveďte číslo popisné) nebo v hotovosti v úředních hodinách na obecním úřadě. V případě pololetní platby do konce března a do konce září daného roku. V případě využití možnosti platby „nadvakrát“ oznamte obecnímu úřadu. Výše poplatku se průběžně mění v závislosti na cenách služeb spojených s odvozem odpadu. Sledujte tedy informace obecního úřadu nebo neváhejte zeptat se.

Co je co, a kam to patří

Základní pravidla, co kam patří a nepatří, jak se co pozná (více např. viz www.jaktridit.cz), a jak je to nastavené ve Stolanech.

SKLO

Sklo pozná snad každý. Jaké sklo ale do kontejneru nepatří? Předně ne věci, které se sklu jenom podobají: plexisklo, keramika a porcelán. Do kontejneru rovněž nepatří sklo drátkované, zlacené a pokovené sklo (např. zrcadla), dále sem nepatří varné a laboratorní sklo, ani sklokeramika (ze sporáku). Vratné zálohované sklo nepatří do kontejneru, ale zpět do obchodu, to každý ví.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: zelený kontejner u bývalé prodejny potravin pro bílé i barevné sklo.

PAPÍR

Také papír pozná každý. Jen je třeba dávat pozor na papír kombinovaný s jiným materiálem (např. obaly od monočládků, kdy je papír přilepen k plastové skořepině (blistr) nebo bublinkové obálky). Nejdou-li od sebe tyto materiály oddělit, nelze je vrátit k recyklaci. Rovněž knihy v pevné vazbě nelze recyklovat, je třeba je z vazby vytrhnout.

Obálky s fóliovými okénky nebo papír s kancelářskými sponkami nevadí a není třeba je od papíru oddělovat. Do recyklovaného papíru v žádném případě nepatří uhlový (kopíraky), mastný nebo jakkoliv jinak znečištěný papír ani termopapír (lesklé tištěné účtenky, jízdenky z autobusu atd.). A světe div se, netřídíme ani papír několikrát recyklovaný, typicky se jedná o plata od vajec, často i ruličky od toaletního papíru. Pozor, použité dětské pleny opravdu nepatří do kontejneru na papír, ale do popelnice!

Jaké máme možnosti ve Stolanech: pravidelný pytlový svoz každou druhou středu či kontejner na papír ve školním dvoře.

PLAST

V běžné domácnosti se můžeme setkat s mnoha druhy plastů. Ne každý se dá zpětně zpracovat. I pro zkušeného chemika může být problém rozpoznat, o jaký plast se jedná. Pomoci nám mohou piktogramy (viz Příloha 2). Do kontejnerů na plasty patří fólie, sáčky, plastové tašky, PET láhve a obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od potravin, balící fólie od spotřebního zboží, a další výrobky z plastů. Rovněž polystyren (izolační nebo z obalů). Do kontejneru nepatří především polyvinylchlorid (PVC), což jsou v domácnosti především podlahové krytiny (linoleum) a instalatérské trubky (novodur). Dále mastné obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly od žíravin, barev a jiných nebezpečných látek. Nejdou-li obaly od těchto látek umýt, patří do směsného, nebo do nebezpečného odpadu. Obaly od saponátů, šampónů a kosmetiky vymývat nemusíme. Vždy pamatujeme na „sešlapávání“ PET lahví a podobných obalů.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: žlutý kontejner u bývalé prodejny potravin, pravidelný pytlový svoz každou druhou středu. Větší kusy (např. plastové židle) lze postavit před dům v den svozu nebo odvézt do sběrného dvora.

NÁPOJOVÉ KARTONY

Podobně jako u skla či papíru by neměl být problém rozeznat, co je nápojový karton. Jde o hranaté krabice od mléka, vína, nebo džusu. Neodhazujeme nápojové kartony obsahující zbytky nápojů a potravin. Nepatří sem „měkké“ sáčky, například od kávy a různých potravin v prášku.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: žlutý kontejner u bývalé prodejny potravin, pravidelný pytlový svoz každou druhou středu.

KOVY

Kovy jsou společně s papírem asi nejdéle recyklovaným odpadem. Nejjednodušší je odvézt kovy do sběrný, kde Vám pomohou s roztříděním (ocel, měď, mosaz, hliník...). Pamatujte, že sběrný ze zákona nevyplácí peníze za kovy „na ruku“, ale převodem na bankovní účet. V poslední době je populární sběr hliníku na některých školách. Hliník poznáte od oceli snadno, není magnetický (některé slitiny železa také ne, ale jsou podstatně těžší) a ostatní kovy (měď a mosaz) mají jinou barvu. Když hliník zmačkáte, zůstane zmačkaný a nevrací se do původního tvaru jako plast. Vždy je třeba recyklovat čistý kov (kabely bez izolace, plastové vaničky od léků potažené hliníkem patří do směsného odpadu).

Jaké máme možnosti ve Stolanech: odvoz do sběrného dvora, pravidelný pytlový svoz každou druhou středu, jednou ročně pořádají místní dobrovolní hasiči „železnou sobotu“.

BIOODPAD

Bioodpad je biologicky rozložitelný odpad. Jedná se o poměrně širokou a pestrou skupinu odpadů: zbytky jídel, popel ze dřeva, peří, jedlý olej (ne ten z auta), piliny atd. Patří sem i papírové kapesníky a ubrousky, tedy papír, který už nelze recyklovat jako papír (viz výše). Nejelegantnějším řešením je kompostování na zahradě, které kromě času, nic nestojí. Péče o kompost má svá pravidla (viz odkaz níže). Vyrobíme kompost, který využijeme u sebe na zahradě a nemusíme kupovat zahradnické substráty.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: v současnosti jsou možnosti dvě:

- hnědý kontejner na jedlý olej a tuky u bývalé prodejny potravin (schovaný za dřevěnou palisádou) – pozor, ukládejte do něj pouze potravinářské oleje a tuky v dobře uzavřených PET lahvích,

- kontejner na betonové ploše u hřbitova – hlídejte si otevírací hodiny: čtvrtek 17 - 18 hod., neděle 10 - 11 hod.

ELEKTROODPAD

Elektroodpadem rozumíme různé elektrospotřebiče, součástky apod. Recyklace elektroodpadu je důležitá ze dvou důvodů. Zaprvé elektronika obsahuje spoustu vzácných kovů, které se vyplatí recyklovat, zadruhé jsou mnohé z těchto kovů vysoce toxické a není tedy žádoucí, aby skončily někde na skládce, či ve spalovně.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: sběrné místo v obci není (dříve v budově školy), odvážejte do sběrných dvorů.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Jaké máme možnosti ve Stolanech: jednorázový svoz dvakrát ročně během měsíce května a listopadu, sběrné dvory. O těchto svozích se dozvíte prostřednictvím obecního rozhlasu nebo z webových stránek.

NEPOTŘEBNÉ ODĚVY, OBUV, DROBNÉ HRAČKY

Často je škoda nazývat tyto věci odpadem, protože mohou ještě někomu dobře posloužit. Není problém je věnovat charitě. Jenom pamatujte, chcete-li se těchto věcí zbavit, měly by být čisté a zabalené. Nevhazujte věci volně ani neponechávejte u kontejneru, je-li naplněn. Oděvy a boty, které už nelze použít, patří do sběrného dvora.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: velký bílý kontejner u bývalé prodejny potravin.

LÉKY

Léky s prošlou dobou použitelnosti se stávají nebezpečným odpadem. Není tedy možné hodit je do koše nebo do WC. To platí i pro rtuťové teploměry. Správný postup je odnést do lékárny, kde zařídí, aby byly zlikvidovány v souladu se zákonem.

Jaké máme možnosti ve Stolanech: sběrný dvůr v Chrudimi u přejezdu směrem na Slatiňany.

PNEUMATIKY

Ve společnosti Eltma (<https://www.eltma.cz/>) bezplatně vybírají použité pneumatiky. Pneumatiky z osobních automobilů lze odvézt také do Recyclingu. V Chrudimi je asi 10 sběrných míst, kam lze bezplatně a bez ohledu na nákup použité pneumatiky odevzdat. Pozor, ve sběrném dvoře Technické služby Chrudim se za odevzdané pneumatiky platí!

Užitečné odkazy

stránky obce Stolany:

www.stolany.cz – zde najdete termíny pravidelných a jednorázových svozů a informace týkající se poplatků „za svoz odpadu“. Na webových stránkách je k dispozici i tento dokument.

sběrné dvory:

Chrudim <http://www.tschrudim.cz/sluzby-podrobne#service-2>

Slatiňany <https://www.kovove-odpady.cz/slatinany>

informace o změnách v odpadovém hospodářství:

https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/odpady-zakon-obce-mesta-svoz-popelnice-poplatek.A210401_152229_pardubice-zpravy_lati

<https://arnika.org/odpady-male-obce-prirucka-13>

nakládání s odpady:

<https://ekolist.cz/cz/zelena-domacnost/dotazy-a-odpovedi/jake-latky-se-uvolnuji-pri-spalovani-plastu>

<https://www.jaktridit.cz/cz/trideni/trideni-v-domacnosti>

<https://www.cervenekontejnery.cz/otazky-a-odpovedi/>

<https://www.trideniodpadu.cz/nebezpecny-odpad>

<http://www.olecich.cz/encyklopedie/jak-spravne-likvidovat-lecive-pripravky>

<https://www.ireceptar.cz/zahrada/jak-zalozit-kompost-30000903.html>

<https://www.enviweb.cz/116665>

A na závěr...

Exkrementy – v obci to občas vypadá dost zajímavě a není vůbec těžké poznat, že tu žijí nejen lidé...

Tímto zároveň žádáme o trochu kázně při venčení Vašich miláčků a odklizení vytrousených exkrementů na veřejných prostranstvích v intravilánu obce. Vřele děkujeme všem, kteří tak činí.

Shrňme si důležité zásady

- 1) Kolem kontejnerů udržujeme pořádek. Neponecháváme u nich věci, které se nevejdou. V případě naplnění kontejnerů informujeme obec, která zajistí odvoz, děkujeme.
- 2) Do kontejnerů vhazujeme pouze to, co do nich patří. Pytle jsou zásadně na tříděný odpad – plasty, papír, kovy, sklo.
- 3) Snažme se třídit. Šetříme nejen životní prostředí, ale i obecní rozpočet. A nakonec i vlastní peněženku.

Závěrem...

Víme, že nastavené nakládání s odpady nemusí vyhovovat všem. Rádi tedy uvítáme Vaše podněty a připomínky. Děkujeme!

Seznam příloh:

Příloha 1. Druhy a množství odpadu, které je možné odvézt do sběrných dvorů zdarma

Příloha 2. Označení recyklovaného odpadu

Příloha 1. Druhy a množství odpadu, které je možné odvézt do sběrných dvorů

druh odpadu	TS Chrudim (u přejezdu na Slatiňany)	Recycling, a. s., Slatiňany (u nádraží)	Recycling, a. s., Chrudim (u přejezdu na Vestec)
<i>Motorové, převodové a mazací oleje</i>	ANO		
<i>Textilie znečištěné olejem</i>	ANO		
<i>Jedlý olej a tuk, jiné oleje a tuky</i>		ANO	ANO
<i>Obaly od sprejů, prázdné tlakové obaly</i>	ANO		
<i>Filtry olejové</i>	ANO	NE	NE
<i>Rozpuštědla</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Kyseliny, Zásady, louhy, hydroxidy, fotochemikálie, detergenty, pesticidy</i>		ANO	ANO
<i>Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Léky a jiná nepoužitá léčiva</i>	ANO		
<i>Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť</i>		ANO	ANO
<i>Baterie a akumulátory, netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky, (rádia, magnetofony, televize)</i>		ANO	ANO
<i>Noviny, karton, smíšený papír</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Sklo čiré, barevné</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Oděvy</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Textilní materiály</i>		ANO	ANO
<i>Dřevo</i>	ANO		
<i>Kovy</i>		ANO	ANO
<i>Plasty, plastové obaly</i>	ANO		
<i>Biologicky rozložitelný odpad (tráva)</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Asfaltové směsi</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Zemina a kameny</i>	do 200 kg na osobu		do 200 kg na osobu
<i>Směsi betonu, cihel a tašek, stavební materiály obsahující azbest</i>	do 200 kg na osobu		
<i>Objemný odpad</i>	ANO	ANO	ANO
<i>Pneumatiky - zpětný odběr</i>	NE	NE	NE

Vysvětlivky:

ANO – odpad možno odevzdat v jakémkoliv množství, poplatek zaplatí obec

NE – odpad možno odevzdat, platí však občan

do 200 kg na osobu – 200 kg je bezplatný roční limit na občana obce Stolany (platný TP v obci), po překročení limitu platí poplatek občan

Příloha 2. Označení recyklovatelného odpadu.

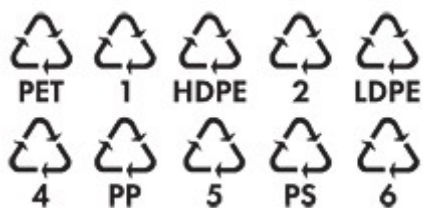
Recyklovatelné sklo bývá označeno takto:

Recyklovatelný papír bývá označen takto:

Recyklovatelný plast bývá označen takto:

Recyklovatelné nápojové kartóny bývají označeny takto:

Recyklovatelné kovy bývají označeny takto:

